

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

FRÅN INVIGNINGEN AF STADION. — H. 8. D:S STOCKHOLMSFOTOGRAF.

13DE ÅRG.

DEN 9 JUNI 1912.

NO 37.

Foto. Kaudern, Sthlm.

Klubb: Bergs Sjöfotspår.

Göran A. Ernst

Tillkomsten af vårt svenska "Stadion" har ju sin egen lilla historia som det kunde ha sitt intresse att äfven i denna tidning beröra, då den kastar en viss heroisk glans öfver dådlusten och företagsamheten i det nutida Sverige, närmast då representeradt af den svenska idrottens kände märkesman, öfverste V. G. Balck, som vågade risken att

å Sveriges vägnar inbjuda till den V:te Olympiadens hållande i Stockholm.

Då han framkastade denna heroiska idé voro förutsättningarna ej så klargjorda som de sedan blifvit men förslaget hvilade likväl på en fackmässig utredning. Öfverste Balck hade nämligen redan då låtit arkitekt Torben Grut uppgöra utredningsförslag till ett "Stadions" förläggande å Östermalms idrottsplats i Stockholm. Från den stunden var Grut engagerad som arkitekt för detta viktiga företag och det har nog inte öfverste Balck ångrat, ty det måste ha blifvit allt mera uppenbart för honom, att Grut just var den tekniskt förfarne medhjälpare han behöfde för ett glansfullt förverkligande, byggnadstekniskt taget, af hans djärva förslag.

Då det här skulle bli för vidlyftigt att upprepa hvad som torde vara allmänt känt om underhandlingarna för Stadionföretaget, om undersökningarna om olika platsers lämplighet, om finansieringen genom statslotterier, om beslutet att göra Stadion till en permanent anläggning o. s. v. lämnar jag allt detta ur räkningen, endast konstaterande, att arkitekt Grut i allt detta visat sig vara en arkitekt af det rätta sinnet, energisk, iderik, snarfyndig, just en sådan som behöfdes, för att ett så kräfvande företag skulle kunna realiseras med den aplomb som det nu blifvit.

I och med beslutet att göra Stadionbyggnaden permanent erhöill arkitekten så att säga en ansvarsfullare ställning gent emot allmänheten och sin egen konst. Ty ansvaret växte med svårigheterna och dessa voro, det kan inte nekas, mycket stora. Äfven om man bortser ifrån förtjänsten att ha upptäckt den nuvarande platsens lämpligheter för ändamålet, måste man ge erkännande åt arkitekten för det verkliga genialiska sätt, hvar-

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

STORA INGÅNGEN TILL STADION.

Kliche' Benot Silfversparre.

på anläggningen bundits vid terrängen, och formats efter denna. Hvad beträffar arkitekturen, ty som af bildningen* synes har anläggningens yttre en fast arkitektonisk karaktär, på ett förmånligt sätt pointerad genom tvenne tvåvånings flankbyggnader med de två utropartornen af anseelig höjd, så funnos nog de som betecknade valet af material som ett missgrepp. Dessa som önskade se Stadion klädd i de vanliga utställningsbyggnadernas efemära sommarlätta dräkt, hoppas jag skola bli alltmera övertygade om, att Grut slog hufvudet på spiken, när han påyrkade sådana material, som kunde motstå det hårda nordiska klimatets åverkan. För litet hvar skall det nog också bli alltmera uppenbart hvilken vacker färgstämmning som hvilat öfver dessa skrofliga ytor af det nya vackra svenska hårdbrända fasadteglet, detta framtidsmaterial, som skall gifva uppslaget till en rationellare och därför tidsenligare svensk arkitekturkonst. Stadion är en af de betydelsefullaste länkarne i

den utvecklingskedja som håller på att smidas här i landet. Och Grut har förunnats glädjen att få fackmännens såväl som allmänhetens intresse riktadt på sin vackra skapelse. Då denna skapelse är äsedd att vara ett bestående monument öfver vår nordiska mannkraft och åt de medel hvarigenom den skall vidmakthållas, har Grut i och med Stadions fullbordan i alldeles särskild grad gjort sig förtjänt af den svenska allmänhetens sympati och erkännansamma uppmärksamhet.

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

KONUNGEN KOMPLIMENTERAR STADIONS SKAPARE ARKITEKT GRUT

Torben Grut föddes på Gammelstorp herregård i Västergötland 1871 och är alltså en man i sina bästa år. Han har fullföljt den långa utbildningskurs som här i landet anses nödvändig för att bli en arkitekt up to date, fyra år vid Tekniska högskolan och tre år vid Konsthögskolan, där han eröfrade kungl. medaljen 1898. Som medaljör fick han statens stora resestipendium.

Efter hemkomsten från sina resor har han utöfvat praktisk verksamhet i Stockholm och tack vare sin duglighet och energi har han haft lyckan med sig. Då

* Vi hänvisa jämväl till ett flertal tidigare afbildningar.

SVENSKA FURSTINNOR.

KRONPRINSESSAN MARGARETA med gemå! och prinsarne Gustaf Adolf och Sigvard. Foto tagen vid Stadion den 1 juni.

H. 8. D:S STHLMS-FOTOGRAF.

han specialiserat sig på tennispaviljonger har detta fört hans namn till utlandet. Nu är han en känd och erkänd konstnär som nog kommer att inhösta ytligare erkännande äfven utom sitt lands gränser ej minst för detta stora vackra arbete.

Axel Lindegren.

Till bild å sid. 580.

Den 2 juni anträdde ett antal svenska kommunalmän — 10 från Stockholm, 6 från Göteborg och 4 från Malmö — resan till Berlin dit de voro officiellt inbjudna af Berlins kommunalförvaltning.

Då ankomsten dit sker samtidigt med

Foto. Jäger, Sthlm.

PRINSESSAN INGEBORG och prins Carl. Senaste porträtt

detta nummers pressläggning ha vi denna gång endast velat meddela några grupper af våra landsmän, den ena tagen vid afresan från Trelleborg den andra vid ankomsten till Sassnitz, där de emotfogos som Berlins gäster af en stadens utsände representant.

En stor mottagningsfest ägde den 3 juni rum i stadsfullmäktiges sessionssal i Berlins rådhus därvid hälsningar och tal växades mellan gäster och värdar. Programmet omfattade besök vid ett antal kommunala inrättningar.

Till dessa festligheter torde vi möjligen återkomma i nästa nummer.

Foto. Jäger, Sthlm.

Kliché: Ernst Sijfoersparre.

PRINSESSAN MARIA. Senaste porträtt.

SVENSKA KOMMUNALMÄN TILL BERLIN.

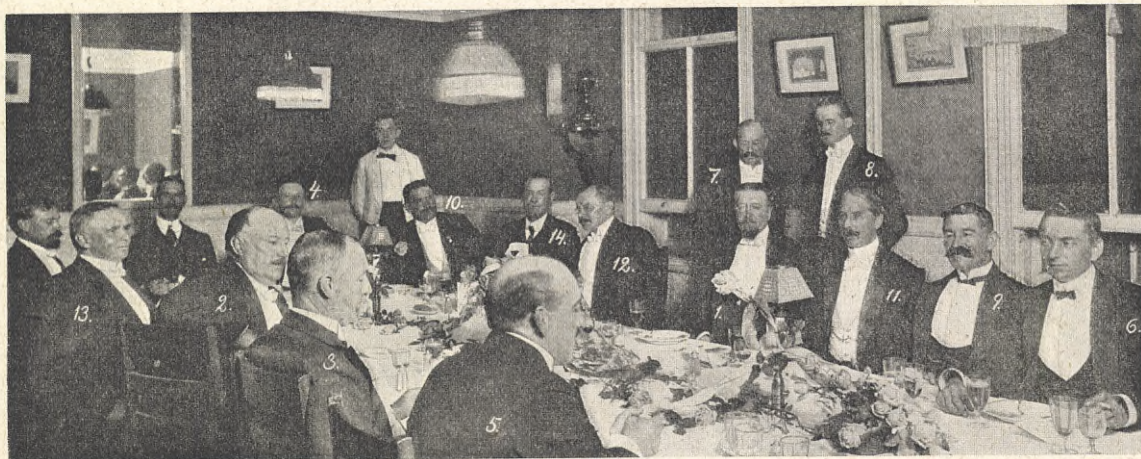
GRUPP VID AFFÄRDEN FRÅN TRELLEBORG af de svenska kommunalmännen från Stockholm, Göteborg och Malmö.

Vidstående bild: LANDSTIGNING I SASSNITZ där å staden Berlins kommunalförvaltnings vägnar Herr Moedler (X) mötte.

Vi nämteckna fr. v. t. h.: herrar Lamm, Stockholm; Blidberg, Göteborg; Moedler (X) från Berlin; Atterberg, Göteborg; Carlander, Göteborgs stadsfullmäktiges ordförande; borgmäst. Lamberg, Göteborg; von Friesen, Stockholms stadsfullmäktiges ordförande; Henriques, Göteborg — — — — .

För HVAR 8. DAG af HOFFFOTOGRAF BORGSTROM, TRELLEBORG.

Efter fotograf.

FRÅN SVENSKA HANDELSKAMMARENS FÖR AUSTRALIEN OCH SÖDERHAFSOARNA ÅRSFEST.

Svenska Handelskammaren för Australien och Söderhafsoarna firade den 2 april sin ettåriga tillvaro å Paris House i Sydney, hvarvid svenske konsuln *S. T. von Goës*, handelskammarens ordförande, presiderade.

Sedan konungarne *Gustaf* och *Georg* hyllats redogjorde konsul *v. G.* för handelskammarens verksamhet, påpekande att Sverige allt sedan 1905 kan glädja sig å en för hvarje år ökad export till Australien.

Vilket: *Kem. A.-B. F. von Silfverberg, Sthlm.-Öbg.*
Vi nämteckna: 1. Svenske konsuln *S. T. von Goës*, handelskammarens president; 2. Svenske vicekonsuln *T. B. Dibbs*, handelskammarens vicepresident; 3. *E. Owen Cox*, handelskammarens vicepresident; 4. *Nils Ljungberg*, handelskammarens sekr.; 5. Kapten *Hakon Wijk*, Göteborg; 6. *G. Sundström*; 7. *H. O. Ekensteen*; 8. *H. Axelson*; 9. *J. A. Josephson*; 10. Kapten *Huldtgren*; 11. *Tulldir. S. Mills*; 12. *De Haas*; 13. *John W. Eaton*; 14. Pres. i Sydney Labour council *T. Miller*.

Den 31 maj förrättades vid Lunds universitet teologie och filosofie doktorspromotioner. Den förra af dessa var så mycket märkligare som det är öfver 100 år sedan sådan anställdes.

Vår fotografi af teologie doktorerna är tagen utanför Lunds domens norra portal, den enda bevarade delen från kyrkans första tid.

TEOLOG. DOKTORSPROMOTIONEN VID LUNDS UNIVERSITET DEN 31 MAJ.

Vi namnteckna:

1. *Professor teol. d:r Hj. Holmquist, promotor;*
2. Teol. hedersdr, prof. Esaias Tegné; 3. Doc. Fehrman; 4. Teologie lic. Holmdahl; 5. Docent Hedström; 6. Prof. Rodhe; 7. Doc. Segerstedt; 8. Lekt. Ahlberg; 9. Kykoh. Sjöholm; 10. Prof. Aurelius; 11. Doc. Lindblom.

För HVAR 8 DAG af HOFFOTOGRAF RAHMN, LUND.

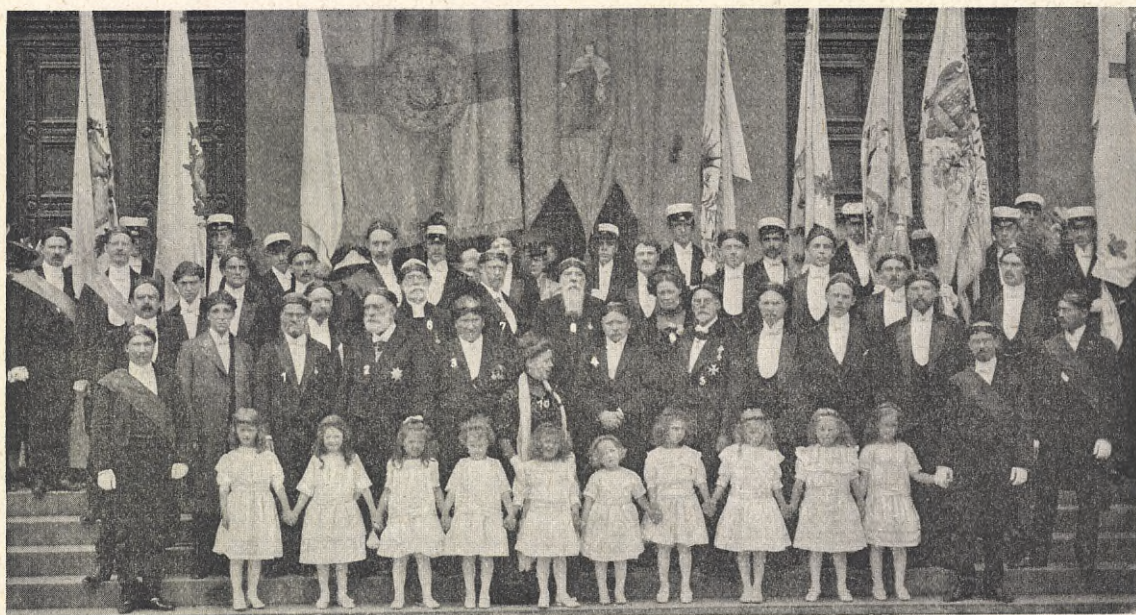

Foto Rahmn, Lund.

Kittad; Kem. A.-D. Bengt Sjöforsparre, Sölm- Gög.

FILOSOFIE DOKTORSPROMOTIONEN VID LUNDS UNIVERSITET DEN 31 MAJ.

Vi namnteckna: Jubeldoktorerna: 1. Lektor Himmelstrand; 2. F. d. professor Dunér; 3. Lektor Wahlstedt; 5. F. d. professor Quennerstedt; 6. Prosten Meyer; 8. Prosten Olbers; 4.

Professor Hans Larson (promotor); 7. Professor Murbeck (d.-kan); 9. Fröken Colliander (den enda kvinnliga fil. d:r); 10. Fröken H. Ljunggren (kransflicka för 50 år sedan).

FÅGELBORGEN.

HISTOIRE ROMANESQUE FÖR H. 8. D. AF ARTUR MÖLLER.

DET var en dag i början af maj. Mot den mörka furugrönskan stodo björkarna som genomskinliga ljusbrudar, deras hvita stammar lyste genom den skira knoppslöjan. Gårdena lågo skarpt gröna, i rutig omväxling med mullgrå åkerfält och trädgårdsland. Så godt som öfverallt i villatäpporna arbetades det med hacka och kratta; och när solen emellanåt bröt fram genom de oroliga skylaken glimmade det så sommaraktigt till ute på viken där den första vedskutan lagt sig för ankar.

På den smala trätrottoaren af fyra jämnlöpande ribbor kom ett nygift par, tätt tryckta intill hvarandra. Allt emellanåt kastade de nyfikna blickar öfver villastaket, och när de hunno midt för en grind, på hvilken satt en brädlapp med orden *Till salu*, hejade hon deras steg.

— Skulle du vilja bo här, frågade hon med en tryckning af underarmen

Äfven han betraktade den mörkröda villan, i någon sorts modern cottagestil med långt utskjutande takbrätten och vaktad af ännu ej fullvuxna granar.

— Nej, sade han. Den är dyster utan att vara högtidlig. Den utandas banalitet liksom de andra, vare de nu ska gälla för fatbursstugor, herbren, gustavianska med träkolonner, ett Karl XIV Johansstil med halffönster under takkransen.

— Jamen Harald, du erkände ju själf att flera af dem äro riktigt vackra!

— Vackra — ja bevars — och stilriktiga med! Men det är ingen stämning öfver dem ändå. Om det nu kan bero att de äro byggda utan andakt eller bara på att man vet, att det bor banala människor i dem. Folk som dagligen far in till staden med elektriska spårvagnar och därför aldrig kan få någon ro och storhet öfver sitt lif. Och ser du! telefongalje på taket — i den dinglar deras lyckodrom.

Hon log, men med fuktigt skimmer mellan de långa mörka ögonfransarna, ty hon hade samma romantiska sinnelag som han, ehuru det hos henne var af en optimistisk färg.

— Om vi skulle gå fram till det där slottet, som vi ser från vår balkong?

Han nickade.

— Gärna det! Bara det inte på närmare håll befinnes vara en maskerad grosshandlarvilla. Nej, åt det där hållet får vi allt gå i så fall.

Den väg de slagit in på, började efter hand stiga, hvilket var ett godt tecken. Villastaket såväl som trätrottoaren togo snart slut; i stället bildade granarna ogenomtränglig häck på båda sidor af vägen, som slog ouppörliga s liksom för att förvillva vandraren om grundriktningen.

Men det var längre än hon kunnat föreställa sig, hennes andedräkt började bli kort och hon frågade:

— Kanske vi ska vända!

— Nej, låt oss bara pusta ut ett tag.

De stodo orörliga. Bakom den kompakta grandjungeln reste sig en hög pelarskog af tallar. Vårinden drog med en mystiskt berusande celloton fram genom kronorna — annars var allting andlöst stilla.

— Här är skönt sade hon i ett djupt andetag.

I detsamma skymtade hon rakt fram ett stycke af en mur inne i grönskan. Hon tog hans hand.

— Kom, kom, vi äro framme.

Slottet var så beläget, att man fick syn på det med ens, där vägen svängde mot hufvudentrens gallerport.

Båda stannade, tagna af förvåning inför anblicken.

Byggnaden reste sig likt en gammal Rhenborg, på ett klippusprång mot parken, hvilkens högsta kronor stego upp i jämnhöjd med grundfoten. Någon ruin var det tydligen inte, än mindre verkade det bebodt. Ty den vidsträckta parken låg öfvervuxen och förvildad. Fönsternas smårutiga blyinfattningar hade inga glas och några andra lefvande väsen än en svärm tornsvalor, som flögo ut och in genom de öfversta gluggarna, syntes ingenstädes till.

Ej heller vid den lilla gulmålade portvakts- eller trädgårdsmästarestugan rörde sig någonting.

Undrande läto de blickarna glida öfver de grå muryornas järnöglo, den krenelerade takmuren som i de tre af sina hörn uppbar mindre torn, liknande schacktorn, äfven de försedda med långsmala muröppningar, sådana som i forna tider tjänade till skottgluggar för arborstväpnade män.

Och den gamla borgen stirrade tillbaka på dem med sina tomma ögon, liksom häpen öfver åsynen af dessa två förmätna nutidsbarn.

I tallkronorna brusade värvindens cellosträng, ljudlöst kretsade fågelsvärmen kring det ödsliga tornet, hvilket bågande gled bakut mot skyarnas eviga tåg.

— Kan vi inte komma närmare, undrade hon, omedvetet sänkande rösten till halfhviskning.

Han kände på den tunga gallerporten, den var stängd med dubbla lås.

— Låt oss följa muren och se om vi kan slippa in på något annat ställe.

Och hon var redan energisk i förväg, samlade kjolarna tätt om sig för att undgå hagtornsbuskarnas och vildrosrefvornas närgångna grepp.

Efter att ha gått ungefär ett halfvär stodo de verkligen framför en öppning i muren. Att döma af ansenliga pilastrar tycktes det en gång ha varit meningen att äfven på denna sida anlägga en inkörsport. Men mellan den sträckte sig nu i stället ett flerdubelt skyddsvärn af amerikansk stängseltråd!

Denna upptäckt hade en ganska olika verkan på de båda romantikerna. Han gick därifrån med en axelryckning, medan hon föresatt sig, att sedan vid middagen söka få veta sanningen om hvad de redan döpt till "Fågelborgen",

*

Efter teét hade han flyttat ut en af hotellrummets korgstolar på balkongen. Det var ingen kyla i luften, man kunde mycket väl sitta ute. Blå och ljuf var kvällen, och en melongul månhalva hade just glidit upp öfver skogranden, kastande långa skuggor framför sig ned i dalstråket.

Han drog på sin cigarr och hans blickar gingo i riktning mot det tomma slottet. Fågelmolnet kring tornet var nu borta, dess fantastiska silhuett stod klar och isolerad mot himlen. Borgens enda inbyggare hade gått till hvila.

Plötsligt gick det som en liten ryckning genom honom. Han steg upp, gick in i rummet och tog upp den lilla reskikaren ur dess fodral.

När han satte den för ögonen såg han två silhuetter uppe på tornets tak. De stodo tätt intill hvarandra stödda mot bröstvärnet, orörliga. Men han fick det bestämda intrycket att deras ansikten voro vända uppåt och att de höllo armarna om hvarandras lif.

I detsamma hörde han sin hustrus steg inifrån rummet.

— Käre Harald, sitter du härute utan rock.

— Å, det är inte kallt — känn själf, sade han och tog kikaren från ögonen.

(Forts. å sid. 590.)

V. OLYMPIADEN: STADIONS FÖRSTA DAGAR.

KORRESPONDENS FRÅN H. 8. D:S SÄRSKILDA REDAKTIONSAFDELNING VID OLYMPISKA SPELEN.

STADIONS INVIGNING.

Den högtidliga invigningen af Stadion i Stockholm försiggick lördagen den 1 juni, såsom förut bestämdt var.

Denna fest var icke direkt ett led i Olympiska Spelens program, utan det var landet och huvudstaden, som invigde det Stadion, till hvilket uppförande så många svenska män och kvinnor bidragit och af hvars tillvaro de hoppas så mycket för sig och de sina i mansåldrar härfter. Som det emellertid är tack vare de Olympiska Spelen, som Stadion kommit till, och som dessa skola hållas därstädes, kan man säga att det på sätt och vis var i den stundande stora idrottsfestens tecken, som invigningen skedde.

Det fosterländska momentet var dock förhärskande — från alla flaggstänger blåste de blågula dukarna, och det var under en stark nationell stämning, som det hela tog sin början, då konungen och hela den i Stockholm samlade kungliga familjen inträdde i Stadion och kungssången unisont sjöngs, hvarefter ett imponerande fyrfaldigt hurra höjdes af de 27,000 människor, som fyllde den väldiga amfiteatern från första plats till den sista. Anblicken häraf var något för svenska förhållanden enastående och storartadt, särskildt som solen nu brutit fram ur molnen, i hvilken den vistats i ett par veckor, och belyste och värmden den vackra tafan.

Invigningstalet hölls af öfverste V. G. Balck, som i ett storstiladt anförande drog upp grundlinjerna för Stadions tillkomst och betydelse, hvarefter konungen förklarade anläggningen invigd för sitt ändamål. Då hans sista ord förklingat ut öfver Stadion, hördes horns signaler från de båda tornen, och tvenne jätte stora svenska flaggor hissades och vecklades ut å dess stänger.

Programmet för invigningen upptog f. ö. inmarsch i Stadion af 7,000 idrottsmän och skolungdomar, hvilka sedan företrädde af sina flaggor och ett tiotal gossorkestrar defilerade för den kungliga logen — en anblick, som lockade tårar i mångas ögon. Dessutom sjöng en hundramannakör "Du gamla, du fria", "Vårt land" och "Hör oss Svea", hvilka samtliga af publiken stående åhördes.

Det hela gick så bra och var så lyckadt, att enhver fick en stark känsla af att allt skulle gå bra äfven i fortsättningen — det vill säga, att Spelen skola bli till heder för Sverige, och Stadion för framtiden skall infria de löften det gifver om att bli en centralplats för svenskt idrottslif och svensk friluftsfest, en institution från hvilken kraftiga impulser

skola utgå till höjandet af vår ungdoms glädje och hälsa och därmed hela nationens lifskraft.

UTTAGNINGSTÄFLINGAR.

Stadions invigningsdag — oförgätlig för våra idrottsvänner och en af den svenska idrottens stora märkesdagar — togo de olympiska uttagningstäflingarna i allmän idrott sin början; och detta med all önskvärd aplomb: fyra täflingar och två rekord. Den första täflingslöpnigen i det invigda Stadion medförde: *rekord i häcklöpning 110 met. satt af J. Möller, Göteborg, på 16¹/₁₀ sek.* — det gamla rekordet var 16²/₅ sek. Den andra löpnigen — det andra försöksheatet i samma täfling — *bröt det nya rekordet* och förde det ned till 15³/₁₀ sek. Mannen, som gjorde det, var *Paul Zerling*, Stockholm, som löper öfver häckarna med verklig amerikansk stil. — Några minuter senare höjde *K. Gille, Gäfle*, det svenska rekordet i *stafhopp till 375 cm.*, det bästa hittills i Europa uppnådda täflingsresultatet, 4 cm. öfver det olympiska rekordet. Vår utmärkte distanslöpare *B. Fock*, Vänersborg, gjorde äfven sin insats i Stadioninvigningens succé genom att löpa *10,000 meter på 32 min. 12²/₅ sek.*, ett i förhållande till den ännu något mjuka och tunga banan ypperligt resultat som framkallade den första bifallsåskan i Stadion — säkerligen ett godt omen.

Andra stadionsdagen — den 2 juni — fortsattes de olympiska uttagningstäflingarna, och om än icke några nya rekord sattes, gäfvos täflingarna omisskännliga vittnesbörd om, att de svenska idrottsmännen förbereda sig till den stora kraftmätningen med allvar och intresse. Den mest uppmärksammade af söndagens täflingar var gifvetvis *Marathonloppet*. Man hade väntat sig en spännande och epokgörande tvekamp mellan *S. Jacobsson* och *G. Törnros* men den förre uteblef och den senare utgick ur täflingen under dess senare del. Segrare blef i stället den nyligen från en Amerikatripp återkomne *A. Ahlgren*, som efter att ha innehaft ledningen större delen af löpnigen — några kilometer före målet släppte han dock tillfälligtvis förbi sig några konkurrenter — tillryggalade den 40,2 km. långa distansen på 2

tim. 42 min. 22²/₅ sek. Det olympiska rekordet är 2 tim. 51 min. 23³/₅ sek. men Törnros har nyligen löpt distansen på 2 tim. 31 min. 44⁵/₁₀ sek. — Ahlgren gick alltså en väl afvägd medelväg. Framhållas bör, att väglaget var svårt, och att den plötsliga sommarhettan gifvetvis inverkad menligt. Det oakadt fullföljde en hel liten trupp Marathonlöpare — bl. dem "veteranerna" Dahlberg, Berg-

GRUPPBILD FRÅN STADION: H. K. H. Kronprinsen (i midten, hedersordförande i Olympiska Spelens organ-kommitté), öfverste V. G. Balck, (t. h. å bilden, ordf. i samma kommitté) öfversten, frih. S. D. A. Hermelin, (t. v. å bilden, led. af samma kommitté, ordf. i presskommittén, chef för Stadion). HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

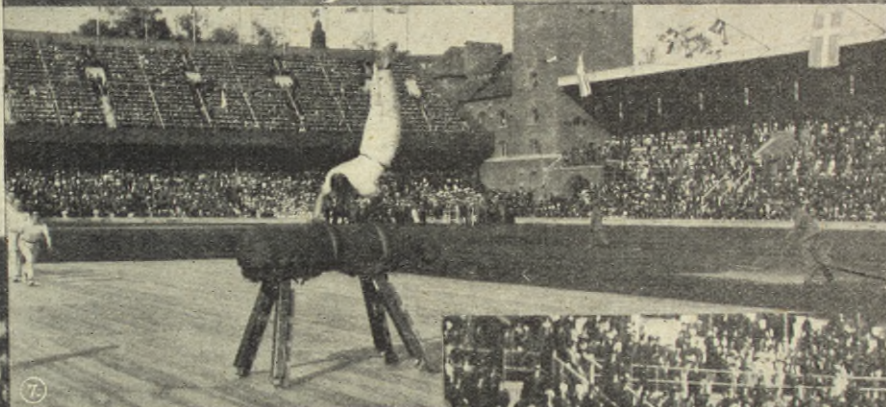
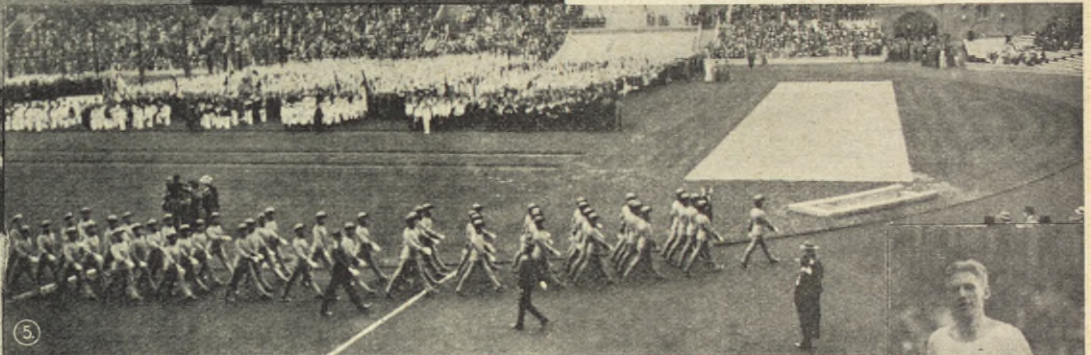
STADION INVIGES.

EN ENASTÅENDE FEST UNDER
STRÅLANDE SOL.

Sedan Konungen, åtföljd af kronprinsparet med söner, prinsessan Maria, prinsarne Carl, Eugen och Vilhelm, riksmarskalken, och uppvakning, i stor kortège anländt till Stadion och intagit platser å kungl. läktaren uppstämdes kungssången, hvar-efter lefve för konungen höjdes och af massorna besvarades under obeskrifligt jubel. Därefter intogade idrottsmän, skolungdom och sångare. Vi hänvisa till vignetten å första sidan samt bilden n:r 4 nedan. — Sedan uppställning skett framför kungliga läktaren framträdde öfverste Balck (1) som i ett väl framfördt, till form och inne-

håll förträffligt, tal framhöll betydelsen af Stadion för svensk idrott samt anhöll att konungen täcktes förklara Stadion öppnadt. Omedelbart härefter förklarade konungen »Stadion öppnadt och invigt för sitt fosterländska ändamål» (2). Nu följde fanfarer, Sveriges

flagga vecklades ut från tornen, svensk lösen dundrade och sångarne upptogo "Du gamla, du fria" och ett enstämigt lefve för Sverige ekade. — Innan defilén (5) för konungen ägde rum, öfverlämnade kronprinsessan den af Sveriges kvinnor till Sveriges idrottsmän skänkta fanan.

H. 8. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Sedan den egentliga invigningshögtidligheten var avslutad vidtog uppvisning i idrott. Vi hänvisa till de utförliga beskrifningarna från dessa å föregående sida och till bilderna ofvan: Vy af Stadion under uppvisningarne (3); K. Gille, Gäfle (6) som i stafhopp nådde 3.75 m.; Gymnastik (7); B. Fock, Vänersborg, segrare i löpning 10,000 meter, 32 m. 12²/₅ s. (8); Slutheat i häcklöpning (9).

FRÅN UTTAGNINGSTÄFLINGARNE Å STADION.

①

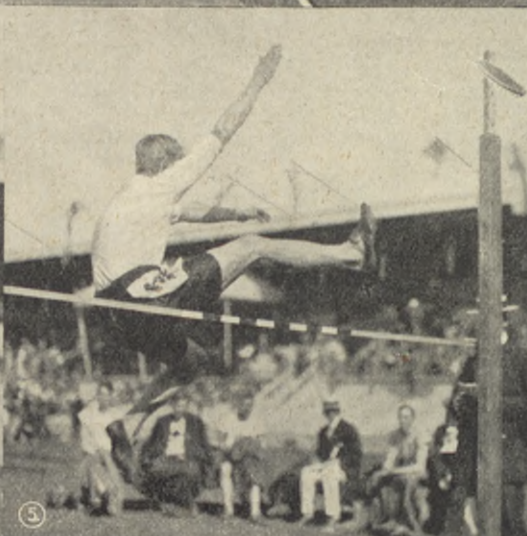
②

③

④

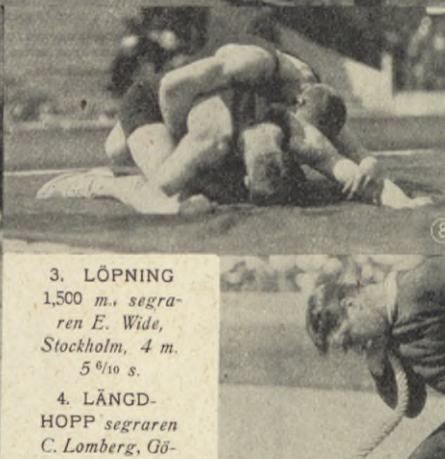
⑤

⑥

⑦

⑧

1. MARATHONLOPPET, omedelbart efter starten

2. Segraren, A. Ahlgren, Göteborg, (215) vid målet i Stadion, 2 t. 42 m. 22⁴/₁₀ s.

3. LÖPNING 1,500 m., segraren E. Wide, Stockholm, 4 m. 5⁹/₁₀ s.

4. LÅNGDHOPP segraren C. Lomberg, Göteborg, 668 cm.

5. HÖJDHOPP.

6. DISKUSKASTNING, 3:e pristagaren F. Fleetwood, Stockholm, 69,08 m. (Segrare E. Magnusson, Malmö, 74,63 m.)

7. CYKELLOPP MÅLAREN RUNDT, segraren H. Morén, Stockholm, vid målet i Stadion. c:a 320 km. på 11 t. 56 min. 23⁹/₁₀ s.

8. BROTTNING.

9. DRAGKAMP, ankaret i det segrande polislaget, Stockholm.

⑨

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Öfverst: MOSTON BRIGI VON EDINBURGH: 1:a pris öppen och segrarklass; tillh. Uppbördsman K. A. Rosenberg. Stockholm.

T. v.: POLISHUNDEN LEO.

T. h.: MASTER OCH TOPSY, sky-terriers; 1:a pris öppen klass samt 1:a pris öppen, segrar- o. par-klass. Tillh. dir. T. Marcus. Åre.

Fredag, lördag och söndag var Hundutställning i Stockholm. Intresset var från allmänhetens sida nog så stort och i öfrigt väl förtjänt, ty utställningen var synnerligen omfattande och visade ett förträffligt material. Stränga åtgärder här och där mot våra fyrbenta vänner, som, kanske icke utan fog, anklagas för bristande égard för gräsmattor och planteringar, tyckas då i hvarje fall inte verka utrotande. Måhända att förädlandet af raserna kan medföra en förfining af "sättet att vara". Det voro att hoppas, ty då finge de hotade hundägarna behålla sina förälsade vänner, iordsparkare funnos ej mera.

NÅGRA TYPER FRÅN SVENSKA KENNELKLUBBENS UTSTÄLLNING 31 MAJ—2 JUNI.

Forts. från sid. 583.

wall, Lundberg m. fl. — den synnerligen kräfvande löningen på föga längre tid än segraren.

Bland de öfriga täflingarne för dagen motsågos nog 1.500-metersloppet med största intresset, enär man hade väntat sig en spännande strid mellan Björn och Wide. Den förre hade emellertid råkat ut för fotskada och afstod. Wide segrade sedan lätt och utan att anstränga sig. Öfriga täflingar lämnade goda men icke särskildt anmärkningsvärda resultat. I dragkamp segrade Stockholmspolisernas säkra lag.

Natten till söndagen — kl. 2 f. m. — startades uttagningstävlingen i cykelåkning, Mälaren rundt. För tionde gången i ordningen segrade veteranen H. Morén på en tid af 11 tim. 56 min. 23⁴/₅ sek., en i förhållande till väglaget briljant tid.

Under den föregående veckan ha hållits uttagningstävlingar för Olympiska Spelen i militär femkamp och simning. Den förra resulterade i en öfverlägsen seger för löjtnant Å. Grönhagen, Fortifikationen, som i samtliga de fem täflingarna placerade sig främst eller bland de främsta. Våra utsikter här lära vara ganska goda. I simtävlingarna sattes tre nya svenska rekord, nämligen af Rob. Andersson på 100 met., Wilh. Andersson på 400 met. och frök. Greta Johansson i damernas simning på 100 meter.

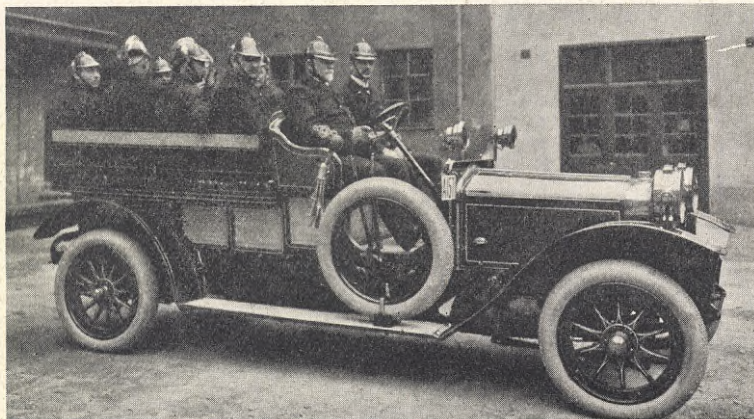

Foto. Swinhufvud, Sthlm.

Riksd. Bengt. Sjöström

SKILDNINGAR OCH BILDER FRÅN OLYMPISKA SPELEN

i HVAR 8 DAG

blifva i fullständighet och med afseende på illustrationernas riklighet, öferskådlig-het och tydlighet så som H. 8. D:s illustrationer städse äro: **OÖFVERTÄFFADE. H. 8. D:s egen fotograf i Stockholm är privilegierad vid Stadion.** — Till lättnad för dem som önska följa Spelen genom öferskådliga, lättlästa och fullt redogörande beskrifningar, åtföljda af bilder från alla täflingar och allt i samband med V. OLYMPIADEN, anordnar HVAR 8 DAG en

3 månaders prenumeration till pris af Kr. 1.25

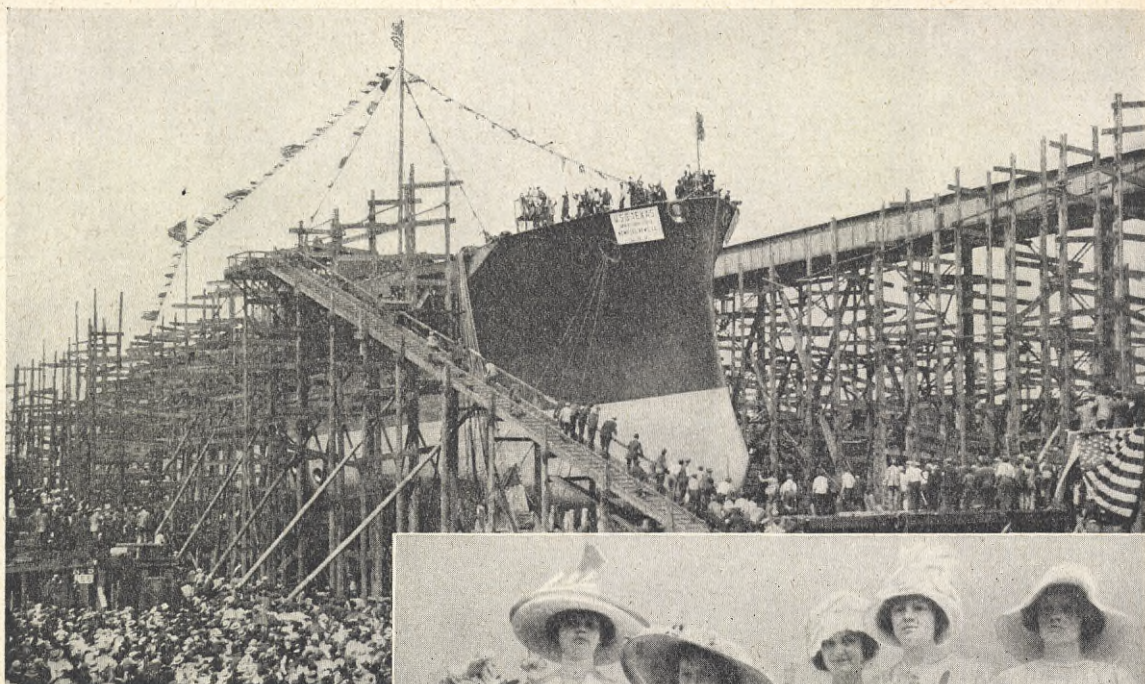
hvilken emottages i hvarje bokhandel samt, där sådan ej finnes, direkt af

HVAR 8 DAGS EXPEDITION, Göteborg.

Vidst. bild:

STOCKHOLMS
BRANDKÅRS
FÖRSTA AUTO-
MOBIL FÖR MAN-
SKAP.

I dagarne levererad
och tagen i bruk.

VÄRLDENS STÖRSTA KRIGSFARTYG SJÖ-SÄTTES: "Texas". Förenta Staternas jätteslagskepp om 28367 ton gick af stapeln den 18 Maj å News varf i Newport, Virginia. Den flytande fästningen kommer att förses med 10 st. 34 cm. kanoner och 5 pansartorn. Den är försedd med tripplexpansions maskiner och ej med ångturbiner, har en längd af 573 eng. fot och är särskildt konstruerad med hänsyn till slussarne i Panamakanalen, vid hvars öppnande nästa år "Texas" kommer att spela en framträdande roll. Den mindre bilden är af "tärnor," af hvilka den minsta förrättade dopet.

Efter fotografi. PROFESSOR MALBADRA VID VESUVIIOBSERVATORIET, som nyligen företog en uppseendeväckande nedstigning till kraterns botten, hvarifrån vår fotografi är tagen.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silversparre, Skum-Göge.

STREJKBILDER FRÅN LONDON OCH BUDAPEST.

Efter fotografi.

Kliché: Tragt Sjöström.

VID LONDONS DOCKOR: En automobil med matvaror som öfverfallits af strejkande. — Matvarutransport från dockorna under poliseskort.

Vi bringa för dagen några bilder från strejkerna i London och Budapest. Den engelska hamnstrejken pågår alltjämt och innebär en öfverhängande fara af allra allvarligaste slag. Till sin innersta innebörd är den en strid om arbetsgifvarnes rätt eller icke att anställa arbetare utanför fackorganisationerna, en rätt

som arbetsgifvarne med kraft och enighet häfda och i hvilken staden London står solidarisk. Arbetarne själfva utanför facket gilla icke den opåkallade rörelsen, och den stora allmänheten är i hög grad förbittrad på dessa oroselement som trötta landet och skada dess intressen. Närbesläktade organisationer hota,

Efter fotografi.

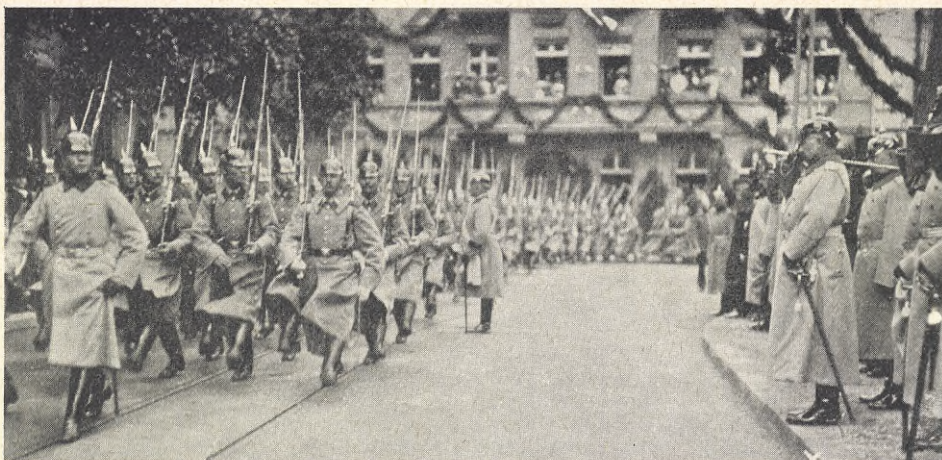
Kliché: Tragt Sjöström.

GATUBILDER FRÅN BUDAPEST: Arrestering samt barrikader som intagas af trupper.

men det hela ser ut att kunna ordnas utan utvidgning af strejkerna.

I Budapest gällde det mera en socialpolitisk demonstration, genom hvilken massorna velat skaffa sig gehör inom parlamentet för rösträtt och en del andra frågor.

Gatuvåldsamheter, brand och skott höllo staden i skräck några dagar, till dess lugnet återupprättades med militärhjälp.

500-ÅRS-MINNESFEST I BRANDENBURG FÖR TYSKA KEJSARHUSET:
Truppedfilé framför kejsaren samt grupp ur det historiska tåget.

staden Brandenburg a. H. med stora festligheter, i hvilka kejsaren, prins Oscar, rikskanslern m. fl. deltog.

Efter fotografier.

Den 30 maj detta år var en märkesdag för huset Hohenzollern. För 500 år sedan på den dagen tågade borggreffen i Nürnberg, *Fredrik VII af huset Hohenzollern*, in i staden Brandenburg som markgreffe. Den i Tysklands historia minnesvärda dagen firades i

Kilochi: Kem. A.-B. Bengt Sufrersparre, Sthlm.-Gbg.

Forts. fr. sid. 582.

Hon satte sig på stolens armstöd.

— Nu har jag fått veta hur det hänger ihop med Fågelborgen, sade hon viktigt.

— Jaså — nå men jag slipper väl —

— Tvärtom — det är en ganska romantisk historia. I början på förra århundradet bodde här i trakten en gammal stormrik höfjägmästare. Det var han som byggde slottet. Men medan han höll på med det, blef han spådd af en zigenerska, att han icke skulle öfverleva dess fullbordan. Därför byggde han det aldrig färdigt, och ingen af hans arifagare vågade heller göra det. Det har alltid stått obebodt. Är det inte en egendomlig historia?

Hon tystnade och såg förväntansfullt på honom. Han nickade i tankar.

— Ja, men du känner inte slutet på den. En kuslig novemberkväll, då de aflöfvade kronorna vredo sig för blåsten och regnet smattrade, kommo två unga frysande människor på vägen. De voro från staden, men lika husvillor som sin kärlek. De hade fåfängt vädjat till människors barmhärtighet för att få tak öfver hufvudet. Men han var vig och stark, och hans kläder så trasiga förut, att han inte behöfde frukta någon amerikansk stängseltråd. Han klättrade öfver och sedan slog han upp slottets stora gallerport för sin kära. De funno ett bo där, liksom ugglorna och svalorna.

Hon tittade på honom med handen på hans axel, hennes ögon blänkte i månlyuset.

— Är det verkligen sanning?

— Lika sannt som allting annat, återtog han.

Och när han ledde henne in öfver tröskeln, tog han hennes hand och hälsade henne som jag skulle ha velat hälsa dig på tröskeln till vårt nya lif:

Jag skall föra dig in i min riddaresal, hvarest Saga oss väntar vid flammande härd och till välkomst dig räcker en runhölj pokal och dig bjuder försjunka i känslornas värld, och när nattliga stormarna kämpa sin strid, vill hon söfva ditt barnsliga hjärta till ro med den heliga vaggsång om kärlek och frid, som är diktad i Eden af oskuld och tro.

Men när morgonen randas, på jägaretåg skall du följa mig ut öfver daggiga berg, du skall gunga med mig öfver morgnande våg, där hon hväliver i gryningens rosiga färg, genom skogarnas skymning vi ställa vår gång, genom susande lund, genom hvinande mo, där vid granarnas djupa och mystiska sång det förgängliga gripes af evighetstro.

Och det lif, som vi flydde, af oro och flärd har förtonat och sjunkit vid synranden ner, och två älskande bröst och en drömmande värld det är allt, och allt annat det finnes ej mer. För din ande har tändt sig en skönare dag: på de östliga fjällarnes purprade kam gå med tankfulla ännen och svärmiska drag i ett festtåg de tigande timmarne fram.

Medan de sista raderna gingo öfver hans läppar, kände han en sval dunig kind mot sin. Så blef

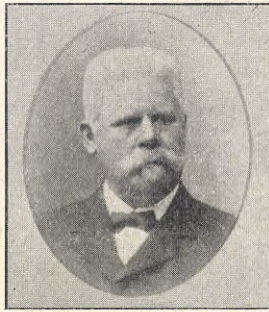
Forts. å sid. 592.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.

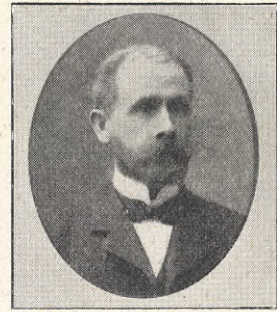
A. MAGNUSSON.
F. d. Riksd.-man. Landst.-man.
Kommunalordf. — Salstad.
70 år 28 Maj.

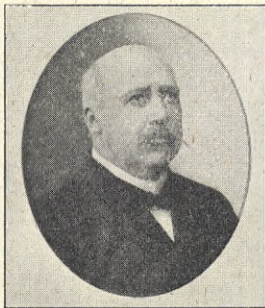
P. G. E. PLOMAN.
Landskamrer. — Nyköping.
65 år 5 Juni.*

O. G. W. SÖDERLUND.
Kronofogde V. Häradshöfd —
Karlshamn. 60 år 6 Juni*

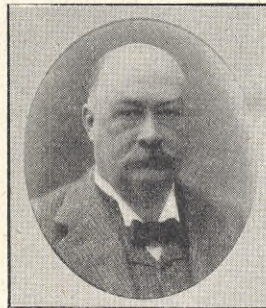
H. DAHM.
Folkhögskoleförest. Landst.m.
— Bollnäs. 50 år 7 Maj.

P. W. ÅKERSTEDT.
Grosshandlande. Vicekonsul —
Hernösand. 70 år 18 Maj.*

A. G. MOBERG.
Grosshandl. Kommunalman. —
Karlstad. 70 år 28 Maj.

L. H. HORNGREN.
Grosshandl. F. d. Amer. Vicekon-
sul. — Stockholm. 65 år 6 Juni.*

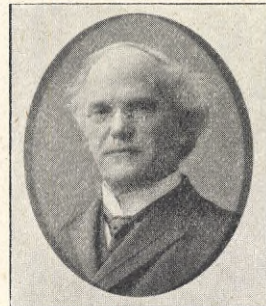
B. A. HJORTH.
Direktör. — Stockholm.
50 år 30 Maj.*

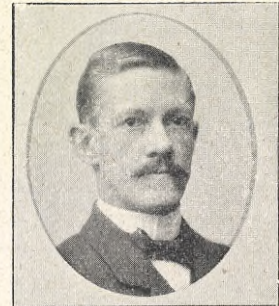
E. WRETLING.
Doktorinna — Stockholm.
60 år 28 Maj.*

W. N. A. HAGBORG.
Konstnär. — Stockholm.
60 år 28 Maj.*

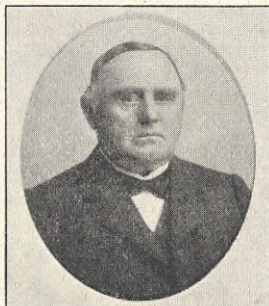
E. E. SON STAVE.
Professor. Uppsala.
55 år 10 Juni.*

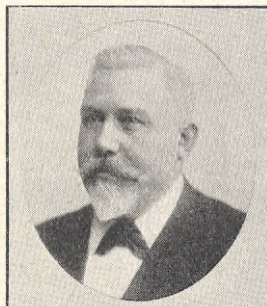
A. GULLSTRAND.
Professor. — Uppsala. 50 år
5 Juni. (se nr 5 denna årg.)

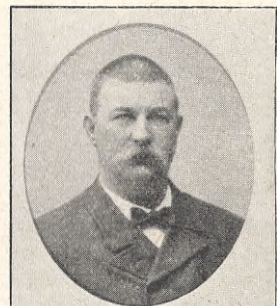
H. F. A. E. PANTZARHIELM †.
F. d. Kapt. Överkontrollör. —
Malen. F. 44. † 14 Maj.*

E. A. SVENSSON †.
Häradsmare. V. Komm.-ordf.
— Skärkind. F. 46. † 17 Maj.

P. SJÖGREN †.
Byggmästare. — Helsingborg.
F. 53. † 21 Maj*

F. W. NYBERG †.
Fabrikör. — Vaxholm.
F. 69. † 21 Maj*

ARVID JOHANSON.

Den 29 maj fyllde marinmålaren *Arvid Johanson* sina 50 år, med anledning hvaraf vi bringa en bild af den framstående konstnären. — Född i Stockholm erhöill J. sin första undervisning der, lyckades snart afvinnaintresse för sitt arbete, särskilt inom marinmålning, och begaf sig utomlands i och för vidare studier. Dessa bedrefvos i Holland och i Frankrike der framgångar på Salonen, åtföljda af inköp för franska staten, medförde officiell utnämning till franska ministeriets marinmålare. I denna sin egenkap deltog J. i ett flertal officiella resortillsjöss hvilka republikens president hade åt företaga. Hans målningar och teckningar i olja från dessa och andra tillfällen äro verk-

Ejler porträtt.

50 ÅR DEN 29 MAJ.

Kliche: Emigt Sällvarpsparne.

liga konstverk. H. 8. D. har i större illustrationer återgivit ypperliga bilder från svenska flottans öfningar till sjöss, efter Johansons teckningar. Vid 1900 års Salon eröfrade J. 2:a prismedaljen, hvilken samtidigt tilldelades Prins Euggen, C. Wilhelmson och G. Arsenius. Ett ytterligare bevis på det anseende den svenske artisten åtnjuter äfven i Frankrike, är utnämningen 1899 till riddare af Hederlegionen. I Sverige är Arvid Johansons konst, de kända målningarna från haf och kust och de vackra Stockholmsvyerna, högt skattade. Numera är herr J. bosatt vid Västkusten. För vår del bringa vi den värderade konstnären — medarbetaren vår hjärtliga lyckönskan.

(Fortsättn. från sid. 590.)

det tyst, han hörde blott hennes hjärtslag, tills hon andades fram:

— O, Harald, om det vore sanning. Hvarför skall verkligheten vara så fattig?

— Därför att det är verklighet.

Han förde på nytt kikaren till ögonen. De båda silhuetterna voro som utplånade.

— Och du skulle ha skrivit den härliga dikten till mig.

Han strök henne leende öfver håret.

— Jag? — Ack nej! Det är bara de rika och skalderna som ha råd att bygga ett slott åt sin dröm. Vi andra få nöja oss med att låna hus där någon gång.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

EDVARD PLOMAN. Stud.-ex. 67, v. härads höfd. 75, magistratssekr. o. rådmän i Nyköping s. å. landskamrer derst. sedan 85. Ord. i styr. i Riksbankens aid.-kontor sedan 01. Led. af Riksd. A. K. 97—99.

GUSTAF SÖDERLUND. Stud.-ex. 71, hofr.-ex. 76, v. härads höfd. 78, kronofogde i Blek. l. vestra fögderi sedan 86. Styr.-ordf. i Karlshamns Sparbank, Bryggeri A.-B., Svedala Sockerbruks A.-B:s aid., Karlshamns Jordbruks A.-B. m. m.

WILHELM ÅKERSTEDT. Stud.-ex. 63. Företog därefter utrikes affärstudier samt ing. i affärsfirma i Hernösand samt egnade sig åt försäkringsarbete. På sin tid led. af stadsfullm., drätselkammare, af styr. na i Sjömanshus, hospital, Handelsföreningen, Rånte- o. Kap.-försäkr.-anst. samt ett stort antal enskilda bolagsstyrelser. Sedan 87 spansk vicekonsul.

HJALMAR HORNGREN. Delegare i exportfirman N. M. Höglunds Söner & Co i Stockholm. Styr.-led. i Skand-Kredit a.-b.; amerikansk vice konsul 77—86.

BERNDT HJORTH. Praktiserade vid verkstäder men öfvergick till köpmannabanan. Etablerade 89 egen firma i Stockholm, grunden till ett betydande affärshus, som slutligen 99 ombildades till millionbolag: Aktiebolaget B. A. Hjorth & Co. Det är svenska artiklar och särskildt det bekanta Primusköket som firman under dess synnerligen skickliga ledare fört ut i världsmarknaden. Ord. i maskinaffärens förening, styr.-led. i Sv. Segelsällskapet. Delegare o. styr.-led. i ett antal industriella företag.

EMMA WRETLIND, i Lenström. På sin tid lärarinna v. Rudebeckska skolan i Göteborg, 1878 gift med läkaren, dr. E. W. Wretling. Blef ordf. i Hvita Bandet, startade 04 dess tidskrift och var dennas redaktis till 09. Har inom den kvinnliga nykterhetsrörelsen liksom till fromma för upplysnings o. uppfostringsarbete gjort en i hög grad betydande insats inom vårt land.

AUGUST HAGBORG. Elev v. Fria konst. Akad. 72—74. Vistades ett flertal år i Paris der hans målningar med motiv från Normandie och Bretagne vunno ett allmänt och stort erkännande. Vid 1879 års Salon belönades hans stora duk: "Lågvattnen i La Manche" med medalj och inköptes för franska statens samlingar. Numera bosatt i Sverige begagnar konstnären gerna motiv från Dalarnes, Gotlands och skärgårdens. Vi hänvisa till helsidesbild jemte biografi i årg. VI:24.

ERIK STAVE. Upsala univ. 89, e. o. professor i samma ämne därt. 99, ord. prof., sedan 1900. Utgivare af tidskr. "Bibelforskaren". Medl. af Upsala Domkapitel.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.

HANS PANTZARHJELM †. U.-löjtn. v. Vendes art. reg. 64, kapt. 79, afsked nr krigstj. 96. Överkontrollör f. brännv.-hvitb.- o. maltdryckstillv. i riket 03. Kommunalordf. Led. af Riksd. A. K. 97—05. Led. af Bevilln.-utskottet; statsrevisor 1900—02, led. af Egnahemskomm. 99—01.

PETER SJÖGREN †. Verkst. dir. i byggn.-bol. Centralpassagen i Helsingborg. Styr.-led. i Helsingborgs Fabrik- o. Handtv.-fören. S. Sveriges Byggmäst.-fören., Hborgs Byggmäst.-fören. Hufvudman i landtför-saml. Sparbank.

FREDRIK NYBERG †. Innehafvare af plåtslagerifirman F. Nyberg i Vaxholm. På sin tid stadsfullmäktig, branchchef, kyrko-råd.

Foto, Larson, Uppsala.

MINNESVÅRD ÖFVER FRAMLIDNE POLITIEBORGMÄSTAREN I GÖTEBORG, D:R G. SVANBERG, aftäckt å Uppsala kyrkogård den 23 Maj.

INNEHÅLL

Arkitekt Torben Grut, helsidesporträtt och biografi. — Svenska furstinnor. — Stadions invigning (talrika illustr.) — Promotionerna i Lund. — Svenska kommunalmännen i Sassiniz. — Svenska Handelskammaren i Sydney — Marinmålare Arvid Johansson. 50 ar. — Brandautomobil i Stockholm. — Kennelklubbens utställning. — Sjösättning af amer. jätteslagskeppet Texas. — Nedstigning i Vesuvius — 500 års-minnesfest i Brandenburg. — Strejkerna i London och Budapest. — Veckans porträttgalleri. — "Fågelborgen", histoire romanesque af Artur Möller.